

Umění potřebuje práci

Otto Gutfreund: *Muž u selfatoru*, 1921.

Osnova

- Nová věcnost, civilismus, typizace, reprezentace, personifikace průmyslu
- Selfaktor a textilní průmysl
- Továrník Josef Sochor a jeho vila
- Reklamní plastika aneb Logo v 3D (Gutfreundova atika pro Škodovku, Hrbek, Lichtág, Josef Wagner, ...)
- Práce jako hodnota (Max Weber a duch kapitalismu, Marx a kapitalistický Robinson Crusoe – V. Šklovskij: Ostrov)
- Muž u stroje a muž ve stroji (Fritz Lang: Metropolis, Chaplin: Moderní doba)

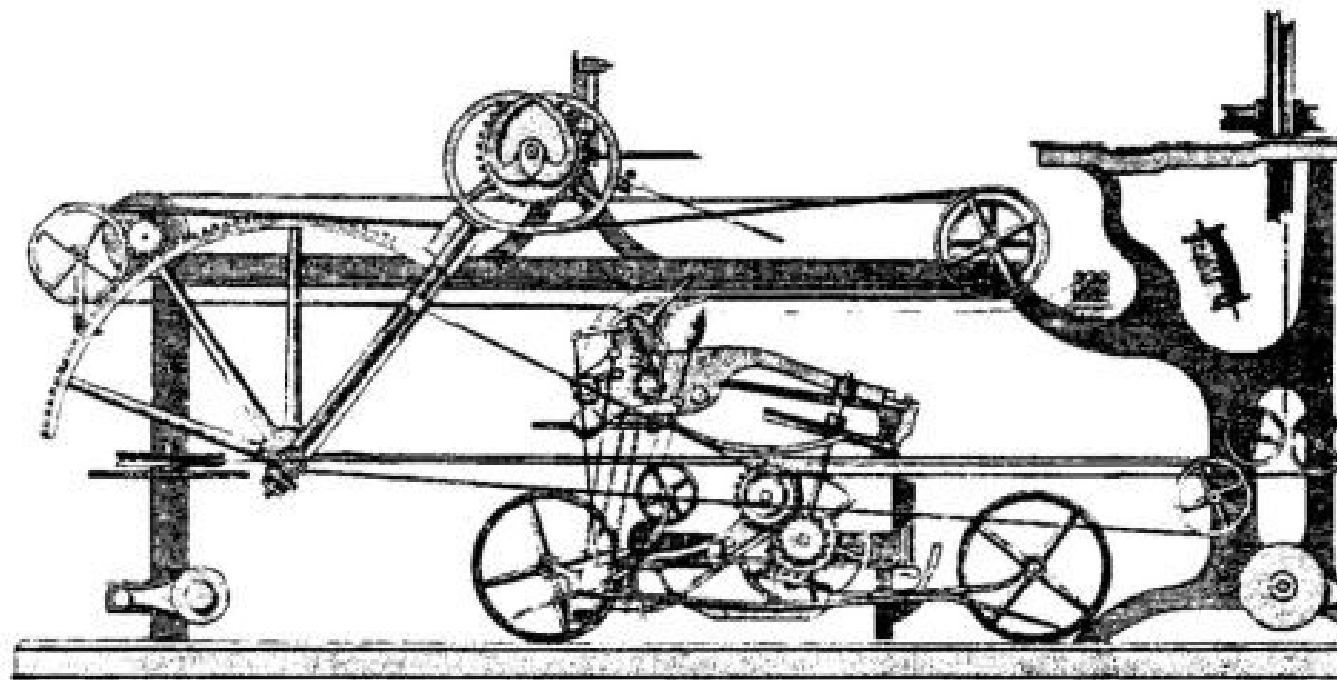
Muž u selfaktoru, 1921,
glazovaná kolorovaná pálená
hlína, výška 56 cm, Národní
galerie v Praze.

Součást série 4 figur, původně
na příborníku v jídelně vily
továrníka a strýce Josefa
Sochora ve Dvoře Králové nad
Labem.

Muž olejuje součást
dopřádacího stroje.

Sochařství civilismu 1.
poloviny 20. let.

Selfaktor – samopřed, dopřádací stroj

<http://player.mashpedia.com/player.php?ref=mashpedia&q=Y1S8yS6TII0>

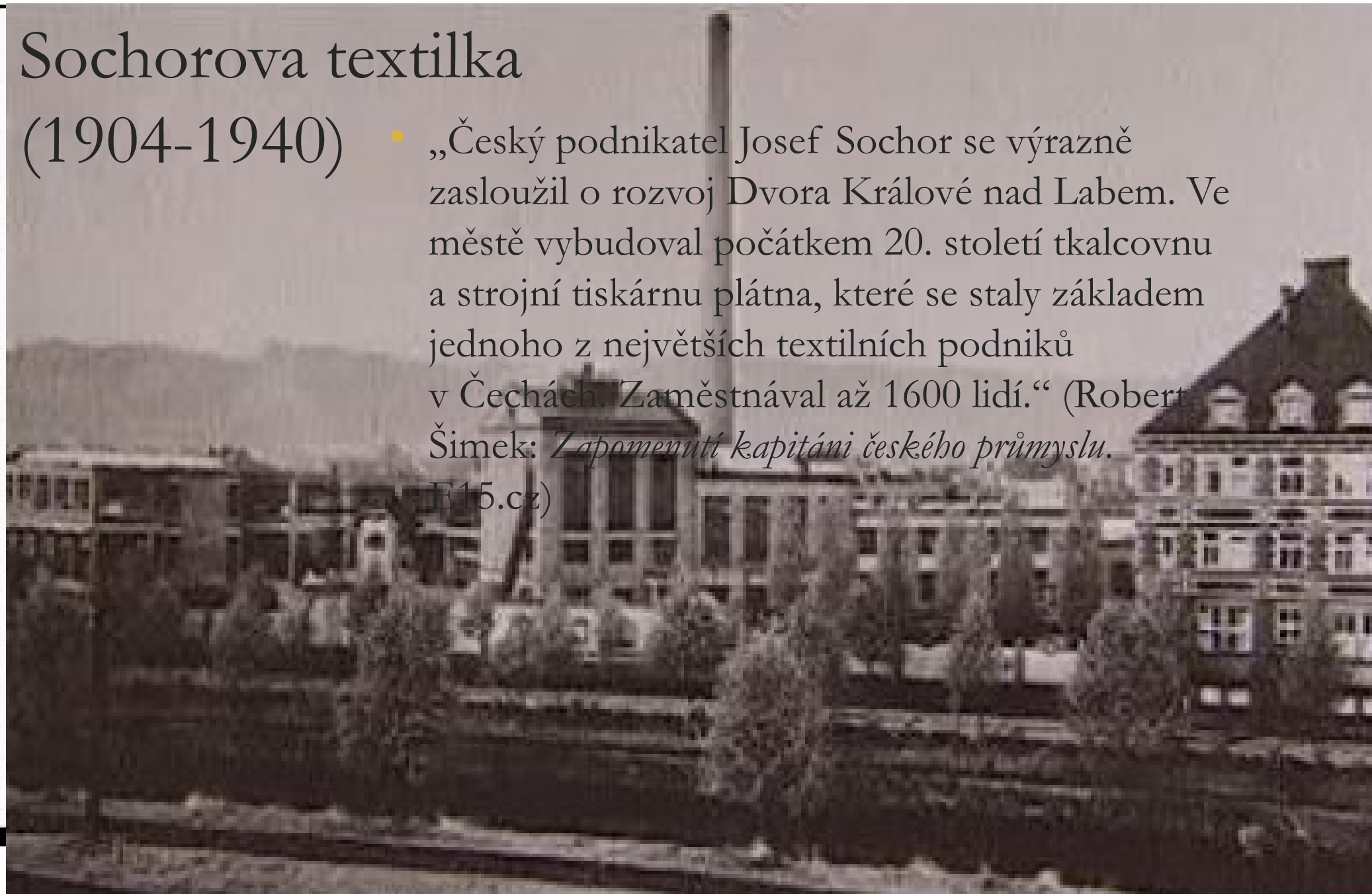

Sochorova textilka

(1904-1940)

„Český podnikatel Josef Sochor se výrazně zasloužil o rozvoj Dvora Králové nad Labem. Ve městě vybudoval počátkem 20. století tkalcovnu a strojní tiskárnu plátna, které se staly základem jednoho z největších textilních podniků v Čechách. Zaměstnával až 1600 lidí.“ (Robert Šimek: *Zapomenutí kapitáni českého průmyslu.*

E15.cz)

Pan továrníka a mecenáš Josef Sochor

- „Sám šel příkladem v pracovitosti, cokoliv činil, činil se záplem, zaujatostí jemu vlastní, pracoval velmi intenzivně a hlavně – stále se učil. Totéž vyžadoval od ostatních. Byl přímý a otevřený, nesnášel ani vytáčky ani odmluvy. Měl ovšem celou řadu i záporných vlastností – byl silně emotivní, snadno se rozohnil, pak se nebál nikoho a ničeho, ani křiku, ani pohrůžek. Vážnou a dobře míněnou kritiku přijímal, dal se klidně i poučit.“
- Přihlédl blíže a viděl, že pan Josef Sochor se svým sedmiletým synem Zdeňkem začal právě vlastní rukou kopati základy ku své továrně. Sám už vyhloubil asi 2 metry základu, malý Zdeňk pachtil se teprve v prvním metru od rohu budoucí stavby.
- „Dravost a přezíravá „podnikavost“, snaha vnucovat druhým svou vůli, obchodnická, podnikatelská bezohlednost, strohé jednání, ne vždy spravedlivé počínání, suverénní rozhodování.“ (Otto Holeček)
- Sochorova vila ve Dvoře Králové (J. Gočár, F. Kysela, Gutfreund), výzdoba viz foto in: Z. Ragúlová: 2013, ss. 85n.

Vila Josefa Sochora.

Stavebník (zadavatel): Josef Sochor (1866-1931)

Autor přestavby 1920-1922: Karel Jarolímek (1888-1970) a Josef Gočár (1880-1945)

Autor výzdoby interiérů: František Kysela (1881-1941)

Autor plastik: Otto Gutfreund (1889-1927)

Team Legiobanky

Josef Sochor a umělci

NÁVRHY TEXTILIÍ:

- František Kysela
- Jiří Trnka
- Alois Wachsmann
- Toyen
- Antonín Kybal
- František Mervart

SOUKROMÉ ZAKÁZKY:

Joža Úprka
Julius Mařák
František Kysela
Otto Gutfreund
Josef Gočár
Pavel Janák...

Sochorův příborník

Česač bavlny

Muž u selfektoru

Sukařka

Tiskař

Muž v pracovní
čepici a zástěře, v
rukou drží roli
plátna, za ním
zmenšenina
továrny s
komínem

Nejprve se musí příze soukat na cívky, což dělají čtrnáctiletá děvčata (winders — **sukařky**), pak se cívky nasadí do stroje, nitě se navlečou do otvorů, jichž má každý stroj průměrně 1800, a vedou se, kam je třeba. To dělají chlapci (threaders — navlékači) od osmi let. Pak přijde dělník a dělá krajky, které vycházejí ze stroje v podobě širokého pruhu, a docela malé děti jej dělí na jednotlivé kusy tím, že vytahují spojovací nitě — tomu se říká running nebo drawing lace (vytahování) a dětem lace-runners (vytahovači).

Bedřich Engels: Postavení dělnické třídy v Anglii. Kpt. Ostatní pracovní odvětví. (Lipsko 1845)

Muž u
selfektoru,
1921

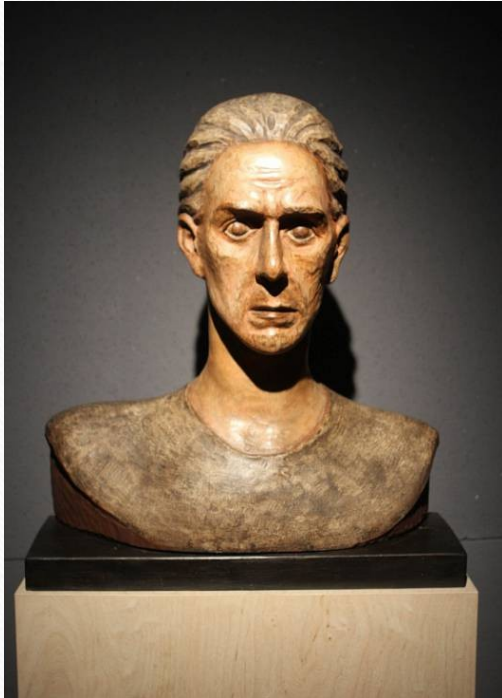
C
k
á
p
19

Legionáři (1924-26)

Civilismus

Josef Kubíček: Vizionář, 1922

Karel Dvořák: Cesta do Ameriky, 1923

Karel Pokorný: Země, 1925

Jan Lauda: Myčka, 1923

Bedřich Stefan: Dáma v klobouku, 1923.

Otokar Švec: Motocyklista (Sluneční paprsek), Paříž 1925

Průmysl, 1923

Podobizna Milady
Gutfreundové, 1923-24,
kolorovaná pálená hlína.

Atika pro budovu Škodovky (1925-27)

